

BENE ZOLTÁN (1973) Szeged

BENE ZOLTÁN

Halál, eset

Az öregasszony arcán legyek mászkálnak. A narancssárga függönyön átszűrte napfény természetellenesen világítja meg az ablakkal szemben álló fotelt, benne a test felső részét. Az egyik légynek beszorult a lába az orr mellett húzódozó mély barázdába. Az öregasszony túri. Azt is, hogy a rovarok iganak a szeméből. Nem tehet mást, halott.

Hét órát utaztam idáig, három átszállással, húszkilós hátizsákkal, a végén négy kilométert kutyagoltam a vasútállomástól a falu széléig, aztán még kettőt az úti célomig: Kossuth utca 77., özvegy Birkás Péterné háza. Hiába csöngettem, nem történt semmi. Belöktem a kaput, a sívár udvaron keresztül a gangos házhoz mentem, kopogtattam, s mivel továbbra sem kaptam választ, benyitottam. Az ajtó nem volt kulcsra zárva. A konyhába vezetett, onnan nyílt két szoba meg a kamra. Az egyik szobában, itt, előttem, a fotelben, alighanem özvegy Birkás Péterné tetemét lepik a legyek. Aprócska szoba, hatalmas ágygal, nyilván Birkás Péter is ebben halt annak idején a felesége mellett, meglehet, szerelmesen összesimultak egykor, bár az sem kizárt, hogy mindig tartották a távolságot. Az ágygal szemközt ódon szekrény terpeszkedik, előtte a fotel, benne a halott, kicsit odébb asztalka, a sarokban televízió, mellette könyvespolc, rajta a *Világirodalom remekei* sorozat mintegy ötven kötete, a falak fehérre meszelve, a háromágú csilláron pókháló. A másik szoba lett volna az enyém, ez immár egyértelmű. Oda pakolom be a hátizsákom. Nyugodt vagyok, kimért léptekkel távozom, a templomtorony irányába baktatok. Ott kell lennie a közigazgatásnak, polgármesteri hivatalnak, rendőrőrsnek. Vagy ha más nem is, egy kocsmá mindenképpen kell legyen arrafelé. Rendőrség nincsen, erre hamar rájövök, a hivatalt azonban könnyedén megtalálom a templom szomszédságában, szemben a becsületsüllyesztővel. Ketten ülnek egy asztalnál, fiatal lány és középkorú férfi. Elmondom, miért jöttem. Szállásom van özvegy Birkás Péternénél, azonban a házigazdám elhunyt, mielőtt megérkeztem, én már csak a hullát találtam otthon.

– Ez hülye vicc – szögezi le szigorúan a férfi.

– Viccnek valóban hülye – ismerem be –, de sajnos ez az igazság.

Elkérlik a papírjaimat, rákérdeznek minden adatomra, akkurátusan, többször is. A lány gépel valamit egy viharvert számítógépen. Aztán telefonálnak, s pár perc múlva megérkezik a mezőőr, a hivatali férfival együtt beülünk az autójába, visszahajtunk a Kossuth utca 77. szám alá. Özvegy Birkás Péterné ugyanúgy ül a foteljében, mint húsz-huszonöt perccel korábban. Televízió viszont már nem áll a sarokban, a konyhából is hiányzik a gáztűzhely. Nem szólok a hiányokról, nem akarok még jobban belekeveredni az ügybe.

A hivatali ember gondterhelten nézegeti, bökdösi a halottat. A mezőőr káromkodik egy cifrát.

– Maga mit akart itt? – förmed rám ellenségesen.

– Szociográfiát írok a régi bányavidékekről – mondom. – Anyagot gyűjteni jöttem.

A mezőőr lehiggad, legyint. A hivatali ember felém fordul, a nevemet ismétli, bizonytalan, kérdő hangsúllyal. Bólintok.

– Hát persze – villan egyet a tekintete –, magával íméleztünk a múlt héten.

Velem bizony.

– Gondolom, nem akar itt maradni a házban.

– Nem nagyon – vonogatom a vállam –, de ugyan hová mehetnék?

– Megoldom – nyugtat meg a hivatali ember, s még a vállamat is megveregeti barátságosan, mielőtt lázas telefonálgatásba kezd.

A mezőőr megkér, hogy menjek át a másik helyiségbe, üljek le, ne zavarjam őket. Úgy teszek, ahogy jónak látja. Várakozunk. Félóra is eltelik, mire megérkezik a mentő és a rendőrautó. Fölveszik a vallomásomat, miközben özvegy Birkás Péternét szakszerű módon fekete nejlonzsákban helyezik el és elszállítják.

– Nem maradhat itt, a házat le kell pecsételnem – közli a nyomozó, nyugtázott ábrázatú, korán kopaszodó férfi. Megértem. A hivatali ember integet, én sietve belebújok a hátizsákom hevedereibe, indulok utána.

– Jöjjön velem – mosolyog rám, miközben betuszkol a mezőőr kocsjába. Mivel nem hagy időt arra, hogy levegyem a málhámat, összehérszélődve zötyögök a hátsó ülésen. A falu központjában jobbra fordulunk, a Kossuth utcáról az arra merőleges Széchenyi utcára, annak a végén a Tompa közbe kanyarodunk, egyetlen háza előtt fékezünk. Enyhén lefejelem az anyósülés fejtámláját.

– Meg van beszélve, itt megszállhat – fordul hátra a hivatali férfiú. – Mondja, hogy a Tótum küldte.

Kikészálódok az autóból, a homlokomat dörzsölgetve köszönetet rebegek, becsöngetek. Semmi. A mezőőr fölbőgögteti a motort, nagy gázzal elhajt. Újra csöngetek, megint következmény nélkül. Belököm a kaput, a kopár udvaron keresztül a gangos házhoz megyek, kopogtatok, s mivel továbbra sem történik semmi, benyitok. Az ajtó itt sincs kulcsra zárva, és itt is a konyhába vezet. A faragott lábú asztal közepén fazék, előtte két tányér, egy-egy kanál. A fazék tartalma még gőzölög.

– Jó napot kívánok! A Tótum küldött – ez faktum, gondolom magamban, legalábbis ebben bízom. – Jó napot!

Válasz nincs. Kezdem rosszulérezni magam. Eddig álltam a sarat, úgy viselkedtem, mintha egy filmet néznék, most azonban enyhe nyomás nehezedik a mellkasomra. A konyhából itt is két szoba nyílik, meg a kamra. Az egyik szoba takaros, a berendezése egy szekrény, egy íróasztal, fölötte, a falon polc, rajta egy Biblia és két Berkesi-regény, a sarokban heverő, éjjeliszekrény, olvasólámpa.

– Jó napot!

Leteszem a hátizsákokat a heverőre, a rugók nyöszörögnek. Átbotorkálok a másik szobába. Szintén kellemes, bár enyhén dohzagú, az egyik falra reklámfiókat toltak, szemben vele szekrény, benne lapos képernyős tévé. A reklámfió egy meztelen nő fekszik. Ötvenéves lehet, megviselte az élet. A hasán több heg húzódik, az egyik mellén ugyancsak. A homlokán impozáns, rikítóan zöld ájtatos manó ül, harciasan mered rám, mellső lábait dörzsölgeti, akár a fősvény, ha pénz áll a házhoz. Legszívesebben menekülnék innen, ehelyett a franciaágy végébe gyúrt pléddel (vágató lovak díszítik) betakarom a holttestet, ájtatos manóstul. Nincs rajta külsérelmi nyom, árulkodó jelet nem látok. Lefeküdt és meghalt, vélhetően ennyi történt.

Idedefelé, a vonaton valahányszor elszundítottam, mindannyiszor valamiféle viszkózus anyagban lebegő, nyitott szemű testeket láttam álmomban, egyik-másik feküdt, mint ez az asszony a pokróc alatt, mások ülő testtartásban úsztak. Félek, hullák lehettek. Mielőtt fölriadtam, hozzájuk akartam érni, magamhoz húzni őket, lecsatolni a csuklójukról az órát, ami érthetetlen módon hozzájuk került, mindegyikükhöz, megsokszorozódva. Ám erre egyszer sem maradt időm. Fölbredtem.

Lehet, hogy nem vagyok ártatlan.

Vissza kell mennem a hivatalba, ez kétségtelen, s mire visszaérek, innen is el fog tűnni a tévé és a gáztűzhely, talán a fazék tartalmát is megeszi valaki. Inkább nem mozdulok, állok a szoba közepén úgy egy órán keresztül, aztán magamra veszem ismét a hátizsákom és elindulok. Nem a falu központja, hanem a hegyek felé. A gazonos, elhanyagolt kert végében kezdődnek. A falu egy keskeny völgybe épült, a göcsörtös törzsű, vén szilvafák között nekivágok az emelkedőnek. A hegy derekán ösvény kanyarog, keletnek fordulok, a Nap a hátamat tüzi, szedem a lábam. Hamarosan a temetőhöz érek, gondozott, virágokkal borított sírok közt igyekszem tovább. Birkás Péter márvány síremléke mellett először megtorpanok, aztán megszaporoázom a lépteim, a temető sarkából bozontos szőrű korcs kutya figyel a megrökönyödésem, az egyik fakeleszt tövében macska szundikál, álmában megnyalja a szája szélét. Nem lehet ezt így, mégsem lehet, gondolom. Megmagyarázni képtelen vagyok, miért nem, mégis világos, hogy nem. Megállok, a szemembe csorgó verejtéket nem törölöm le. Pár perc múltán leereszkedem a sírok között, ismét a hivatal felé tartok. Ha ez a sorsom, hát legyen ez.

Szemembe tűz a nap, arcomon folyik az izzadság. Délután négy óra, zárt ajtókra találok. Szemben, a kocsmában elhasznált arcú, vizenyős tekintetű emberek. Felém sem fordulnak, amikor belépek. Kivéve egyet, a hivatali férfit (alkalmasint Tótum a beceneve). Kérdően néz rám. Megadóan, talán némi kétségbeeséssel csóválom a fejem.

– Az is? – pattan föl az asztal mellől. – Ne mozduljon innen! – parancsol rám. – Ne engedjétek sehová! – veti oda a kocsmánépnak.

– Nem engedjük – motyogja egy Krisztus-szakállú halálfej.

– Nem is akarok menni – rogyok le egy székre, sört kérek, a pultos csapol egy korsóval, a Krisztus-szakállú halálfej odateszi élém. Nem kérdezek semmit, nem érdeklek őket. A bárzsongom bizsereg a sörtől, lehunyom a szemem. Kicsusszanok a hátizsák hevedereiből, várom a rendőrséget. Ezúttal be fognak vinni, ezzel tisztában vagyok. Ám az órák csak telnek, és a rendőrautó nem érkezik. A kocsmánép focimeccset néz, én újabb sörtöt iszom, később a buszmegálló bódéjában alszom (nem emlékszem, miként kerültem oda), reggel az iskolába induló gyerekek megdobálnak kavicsokkal, arra ébrednek. Egy busz megáll, a gyerekek föltódnak, próbálok fölszállni én is. A sofőr ingatja a fejét. Nem lehet, nem vihet el. Nem ellenkezem. Maradok. Tudomásul veszem, hogy tisztázni kell a dolgokat. Okvetlen meg kell próbálni.

Visszamegyek a kricsmibe, a Krisztus-szakállú halálfej fekete mosollyal üdvözl. A reggeli magazin megy a tévében, Tótum bekukkant, elégedetten nyugtázza, hogy itt vagyok. A rendőrség nem érkezik meg azon a napon sem, nem keresnek, nem jönnek értem. Este parádés meccset nézek végig, egy spanyol és egy angol klubcsapat heroikus küzdelmét, később a buszmegálló bódéjában alszom (nem emlékszem, miként kerültem oda), reggel az iskolába induló gyerekek megdobálnak kavicsokkal, apró, szúró fájdalmakra ébrednek. Egy busz megáll, a nebulók föltódnak, én maradok, meg sem kíséreltem követni őket. Visszabattyogok a kricsmibe, a Krisztus-szakállú halálfej ma is fekete mosollyal üdvözl. A tévében a reggeli magazin megy, épp a tegnapi esti meccs összefoglalóján van a sor, Tótum bekukkant, elégedetten nyugtázza, hogy még mindig itt vagyok. A rendőrség nem érkezik meg aznap sem, nem keresnek, nem jönnek értem. A következő napokon sem. Miután eltemetjük Birkás Péternét, a kocsmáros megengedi, hogy a raktárban húzzam meg magam éjszakára, amíg értem nem jönnek. Vigasztal, hogy túl leszek rajta hamar, ártatlan vagyok, ebben ő bizonyos, csak egy kis kellemetlenség, aztán vége. Sóhajtozva hallgatom, pedig valójában újra nyugodt vagyok. Mindenestre egykedvű.

A kocsmánép lassan hozzám szokik, én hozzájuk szokom. A Krisztus-szakállú halálfej elporol sakkban is, dámában is, a tévében a meccseket már unom, a biliárd nem kelti föl az érdeklődésem, a gazzal benőtt tekepálya a hátsó udvarban még annyira sem. A rendőrség csak nem érkezik meg értem, napról napra hiába várom őket. Azért még reménykedem.

RÉVÉSZ ÁKOS, Időtlenység ideje-sorozat 11., 2017